

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 815

din 26 august 2014

Prin Raportul Inspecției Judiciare nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014, s-a înaintat Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor privind modalitatea de aplicare de către instanțe a dispozițiilor art. 23 și următoarele din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, referitoare la emiterea ordinului de protecție.

Analizând Raportul nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 al Inspecției Judiciare și văzând înscrisurile atașate, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

Prin Ordinul nr. 110/2013 al inspectorului șef al Inspecției Judiciare, s-a dispus efectuarea unui control tematic având ca obiect verificarea modalității de aplicare, de către instanțe, a dispozițiilor art. 23 și următoarele din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, referitoare la emiterea ordinului de protecție.

Obiectivele controlului tematic au vizat verificarea modalității de aplicare, de către instanțe, a dispozițiilor art. 23 și următoarele din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, referitoare la emiterea ordinului de protecție, precum și identificarea elementelor de practică neunitară sub aspectul aplicării dispozițiilor speciale privind procedura de judecată și durata soluționării acestei categorii de cauze.

La efectuarea controlului, au fost avute în vedere dispozițiile legale cuprinse în Capitolul VI din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, capitol referitor la ordinul de protecție, care a fost introdus prin Legea nr. 25/2012 publicată în Monitorul Oficial nr. 165 din 13.03.2012, intrată în vigoare la data de 12.05.2012.

Potrivit datelor solicitate de către inspectorii judiciari și prezentate de către instanțe, se constată că în perioada de referință, respectiv 12.05.2012-31.03.2014, pe rolul judecătoriilor, la nivel național, au fost înregistrate 3629 de cauze având ca obiect emiterea ordinului de protecție, iar la instanțele de control judiciar s-au înregistrat 676 astfel de cauze.

Dintre acestea 7 dosare au avut ca obiect revocarea ordinului de protecție emis, 3 dosare fiind înregistrate la Judecătoria Craiova și câte un dosar la Judecătoria Piatra Neamț, Judecătoria Botoșani, Judecătoria Hunedoara și Judecătoria Constanța.

Se constată astfel că un procent relativ mic dintre sentințele pronunțate de instanțele de fond, au fost atacate cu apel/recurs, în condițiile în care acesta reprezintă doar 18,63% din totalul cauzelor.

În perioada menționată, pe rolul judecătoriilor nu au fost înregistrate cauze având ca obiect înlocuire ordinul de protecție.

Secția pentru judecatori reține că verificările efectuate au avut drept scop identificarea practicii instanțelor sub aspectul aplicării dispozițiilor speciale privind procedura de judecată, precum și stabilirea factorilor care au determinat prelungirea duratei de soluționare a cauzelor având ca obiect emiterea ordinului de protecție.

După analizarea datelor cuprinse în Raportul nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 al Inspecției Judiciare, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii constată existența următoarelor situații:

1. Aspecte referitoare la stabilirea datei recomandate, procedura regularizării cererii și stabilirea primului termen de judecată.

Se reține că analiza verificărilor efectuate în cauzele având ca obiect ordinul de protecție are drept scop constatarea eficienței măsurilor dispuse de judecătorul cauzei în temeiul reglementărilor actuale din Noul Cod de Procedură Civilă, în raport cu vechile reglementări, cu referire la primul termen de judecată.

În cauzele înregistrate sub imperiul vechiului Cod de procedură civilă, cererile având ca obiect emiterea ordinului de protecție în baza Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, aveau asociat termenul standard „celeritate” sau „urgent” din aplicația ECRIS, cu interval de repartizare aleatorie, de regulă, scurt, cuprins între 3-5 zile, la un complet aflat pe planificare în perioada menționată.

Din analiza cadrului normativ actual reiese că, în materie sunt incidente prevederile art. 200 și ale art. 201 din Noul Cod de procedură civilă și ale art. 103¹ - art. 103⁷ din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, cu modificările și completările ulterioare, fără a se stabili situații derogatorii privitor la cauzele urgente reglementate de legislația în vigoare.

Dosarele având ca obiect ordin de protecție înregistrate potrivit noului Cod de procedură civilă se repartizează în sistem Ecris pe complete de judecată. Totodată, se stabilește și data recomandată pentru verificarea cererii de chemare în judecată care variază în raport de încărcătura fiecărui complet.

Examinând datele statistice, s-a constatat că la majoritatea instanțelor, data recomandată respectă caracterul urgent al acestor tipuri de cauze.

Cu referire la primul termen de judecată au fost identificate instanțe de fond la care acesta a fost stabilit, de completul investit, într-un interval de 1-9 zile de la data înregistrării cererii (Judecătoria Ineu, Judecătoria Chișinău Criș, Judecătoria Odorheiu Secuiesc, Judecătoria Răducăneni), dar s-au întâlnit și cazuri în care acesta a fost stabilit la un interval mai mare, ajungându-se până la 175 de zile, așa cum s-a întâmplat în dosarul nr. _____ al Judecătoriei Constanța, în dosarul nr. _____ Judecătoriei Zalău, în dosarul nr. _____ Judecătoriei Șimleu Silvaniei și în dosarul nr. _____ Judecătoriei Turda).

O situație specială s-a constatat la Judecătoria Babadag unde, deși pentru cererile având ca obiect emiterea ordinului de protecție s-a stabilit ca termen de distribuire (repartizare) tipul de termen de 5-10 zile, din aplicația Ecris, ulterior, completul investit stabilește primul termen de judecată la un interval de aproximativ 20 zile.

În continuare s-a constatat că, dacă la unele instanțe judecătorești desemnate cu luarea măsurilor pentru pregătirea judecății stabilește prin rezoluție reducerea termenului de judecată reținând necesitatea soluționării cu celeritate a dosarelor de acest tip, la alte

instanțe nu se procedează în această manieră, consecința fiind un prim termen de judecată stabilit și la un interval de 5 luni de la data înregistrării cererii pe rolul instanței.

În vederea reducerii primului termen de judecată s-a constatat, că de regulă, conducerile administrative ale instanțelor au adoptat o serie de măsuri, cum ar fi:

- stabilirea prin hotărâre de colegiu ca în cauzele având ca obiect ordin de protecție să se asocieze termenul celeritate, de 1 zi sau 2-7 zile (Judecătoria Mangalia, Judecătoria Botoșani, Judecătoria Satu Mare, Judecătoria Novaci);

- după repartizarea aleatorie a dosarului (care are alocat un termen de distribuire „special” însemnând 3-15 zile sau 1-7 zile), completul investit cu soluționarea cererii stabilește primul termen de judecată manual, ținând seama de urgența soluționării cererilor de acest tip (Judecătoria Curtea de Argeș și Judecătoria Topoloveni);

- aplicarea regulilor din materia ordonanței președințiale, față de natura urgentă a acestor pricini, în sensul scurtării termenelor din procedura regularizării (Tribunalul Buzău).

Referitor la regularizarea cererii pentru emiterea ordinului de protecție s-a constatat că judecătorii investiți au dispus diferite măsuri în scopul unei bune gestionări a cauzei, respectiv:

- nu se parcurge procedura de regularizare, completul stabilind direct primul termen de judecată;

- se parcurge această procedură numai dacă cererea nu conține toate mențiunile obligatorii prevăzute de anexa 1 din Legea nr. 217/2003);

- se procedează la regularizarea cererii prin fixarea primului termen de judecată, după încheierea procedurii scrise.

Spre exemplificare, la Judecătoria Balș, în două cauze (1 _____) s-a procedat la regularizarea cererii de chemare în judecată conform art. 200 Noului Cod procedură civilă, termenele procedurale fiind reduse conform aprecierii judecătorului cauzei, iar în alte trei cauze

_____ nu s-a procedat la regularizarea cererii de chemare în judecată, fiind fixat primul termen, pârâtului comunicându-i-se cererea de chemare în judecată.

La Judecătoria Galați, în mod similar, fie nu se parcurge procedura de regularizare, completul de judecată stabilind direct primul termen, care, în medie, a fost de 15 zile, fie se procedează la regularizarea cererii, cu fixarea primului termen de judecată, în medie la 15 zile de la încheierea procedurii scrise. În același mod procedează Judecătoria Filiași și Judecătoria Timișoara, unde termenul acordat reclamantului în vederea regularizării cererii este chiar redus de unii judecători la 5 zile.

Mai mult, la Judecătoria Slatina și Judecătoria Horezu, termenul de regularizare a cererilor având ca obiect emiterea ordinelor de protecție *este de o zi*, fiind stabilit prin hotărâre a colegiului de conducere. La aceste instanțe, în majoritatea situațiilor, judecătorul de caz stabilește direct primul termen, reclamantul fiind citat cu mențiunea de a complini lipsurile cererii, doar atunci când cererea nu cuprinde elementele esențiale pentru continuarea procedurii.

La alte instanțe, deși se procedează în aceeași manieră totuși, interpretarea distinctă a dispozițiilor legale privind caracterul urgent, are drept consecință stabilirea unor termene lungi, în unele cazuri de până la 175 de zile (Judecătoria Constanța, Judecătoria Zalău, Judecătoria Turda, Judecătoria Șimleu Silvaniei, Judecătoria Brăila).

Au fost însă identificate instanțe care, apreciind în concret caracterul urgent al acestor pricini, au soluționat cauzele într-un termen scurt (la Judecătoria Agnita dosarul nr. _____ fost soluționat în 6 zile de la înregistrare, dosarul nr. _____ a fost soluționat în 12 zile de la înregistrare; la Judecătoria Săliște dosarul nr. _____ i nr. _____ au fost soluționate în 2 zile de la înregistrare, iar dosarele nr. _____ și nr. _____ au fost soluționate în 5 zile de la înregistrare; la Judecătoria Vișeu de Sus dosarul nr. _____ fost soluționat în 3 zile de la înregistrare, dosarul nr. _____ fost soluționat în 6 zile de la înregistrare, iar dosarul nr. _____ ost soluționat în 7 zile de la înregistrare; la Judecătoria Jibou dosarul nr. _____ fost soluționat în ziua înregistrării, dosarul nr. _____ a fost soluționat în 8 zile de la înregistrare, iar dosarul nr. _____ i fost soluționat în 3 zile de la înregistrare; la Judecătoria Negrești Oaș dosarul nr. _____ fost soluționat în 3 zile de la înregistrare, iar dosarele nr. _____ ost soluționate în 6 zile de la înregistrare).

Secția pentru judecatori reține că referitor la aspectele anterior prezentate nu se înregistrează practică unitară nici la nivelul instanțelor de control judiciar, în sensul că:

- la unele tribunale, respectiv la Tribunalul Tulcea, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov și Tribunalul Ilfov, după repartizarea aleatorie a dosarelor în sistem Ecris și parcurgerea procedurii de regularizare, completul investit fixează termen manual în prima ședință planificată pentru acel complet.

- la alte tribunale, cum este Tribunalul Galați, după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, dosarele au fost repartizate pe complete, acestea stabilind dacă se parcurge faza de regularizare (la Secția I civilă a Tribunalul Galați toate completele de apel au procedat la o regularizare sumară, constând în comunicarea cererii de apel și eventual a întâmpinării, micșorând termenele acordate pentru această procedură; la Secția I Civilă a Tribunalului Prahova, față de natura urgentă a acestor pricini, s-a decis aplicarea regulilor din materia ordonanței președințiale, în sensul scurtării termenelor din procedura regularizării, completele investite fixând primul termen în cea mai apropiată ședință de judecată de după finalizarea procedurii de regularizare).

O practică neunitară s-a remarcat la Tribunalul Neamț, în privința dosarelor înregistrate după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, unde unele complete au stabilit termene scurte pentru procedura prealabilă de 3-5 zile, imediat după îndeplinirea procedurii fiind fixat și primul termen de judecată, în timp ce alte complete au stabilit direct primul termen de judecată, comunicând odată cu citația și cererea de apel/recurs.

2. Procedura de judecată a cauzelor având ca obiect emitere ordin de protecție.

Coroborând dispozițiile art. 27 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, cu prevederile Noului Cod de procedură civilă, procedura de soluționare a unei cereri având ca obiect emitere ordin de protecție este următoarea:

- a) cererile se judecă de urgență, în camera de consiliu, participarea procurorului fiind obligatorie;
- b) asistența juridică a persoanei împotriva căreia se solicită ordinul de protecție este obligatorie;

c) părțile sunt citate în conformitate cu regulile prevăzute la citarea în cauzele urgente;

d) în cazuri foarte urgente, cererea se poate judeca fără citarea părților, chiar și în aceeași zi când a fost depusă, nemaifiind necesare nici măcar concluziile părților;

e) judecata cererii se face în toate cazurile de urgență și cu precădere; nu se admit probe ce ar tergiversa luarea unei soluții rapide în cauza;

f) judecătorul poate amâna pronunțarea cu maxim 24 de ore, iar motivarea ordinului nu poate depăși 48 de ore de la pronunțare;

g) comunicarea ordinului de protecție se face de îndată, iar executarea ordinului de protecție se realizează în aceleași condiții;

h) calea de atac exercitată.

a) Potrivit verificărilor efectuate, dispozițiile legale privind soluționarea cererilor în camera de consiliu, cu participarea procurorului sunt de regulă respectate.

Contrar dispozițiilor legale referitor la soluționarea cererilor în camera de consiliu, Judecătoria Zalău a judecat cauzele cu nr. 1

nr. în ședință publică. În aceeași manieră au procedat în unele cauze Judecătoria Drobeta Turnu – Severin, Judecătoria Balș, Judecătoria Corabia, Judecătoria Reșița și Judecătoria Hârlău.

O situație distinctă s-a întâlnit la Judecătoria Baia de Aramă, unde, din două cauze înregistrate pe rolul instanței în perioada de referință

nr. 1, una a fost soluționată în cameră de consiliu, iar alta în ședință publică.

La Judecătoria Gheorghieni, 2 din cele 5 cauze înregistrate pe rolul acestei instanțe, au fost soluționate fără participarea procurorului.

Totodată, verificările efectuate cu privire la modalitatea de soluționare a acestor tipuri de cauze de către instanțele de control judiciar au relevat faptul că acestea respectă dispozițiile prevăzute de art. 30 din legea specială privind soluționarea căii de atac cu citarea părților și cu participarea procurorului.

Este de menționat că în art. 30 din legea specială, care reglementează calea de atac ce poate fi exercitată împotriva sentinței pronunțată de prima instanță, nu mai sunt reluate dispozițiile prevăzute de art. 27 privind soluționarea cauzei în camera de consiliu și asigurarea asistenței juridice obligatorii a persoanei împotriva căreia se solicită ordinul de protecție, aspect ce a condus la o practică neunitară în acest sens.

Astfel, la majoritatea tribunalelor, tipul de cauze vizate se judecă în ședință publică (Tribunalul Călărași, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Neamț, Tribunalul Bacău, Tribunalul Botoșani, etc.), existând și instanțe de control judiciar, care soluționează cererile în cameră de consiliu (Tribunalul București, Tribunalul Giurgiu, Tribunalul Sălaj, Tribunalul Vaslui).

În alte situații, la același tribunal există o practică neunitară cu privire la acest aspect, fiind identificate situații în care unele cereri au fost soluționate în cameră de consiliu, iar altele în ședință publică, exemplificând aici cazul Tribunalului Argeș și al Tribunalului Prahova, la acesta din urmă 23 de dosare au fost soluționate în ședință publică, iar 3 în cameră de consiliu.

La Tribunalul Galați, dosarul nr. _____, a fost soluționat în cameră de consiliu. În relațiile comunicate s-a transmis însă, că punctul de vedere al instanței cu referire la dispozițiile art. 30 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, este în sensul că atâta timp cât acestea nu prevăd expres judecarea cauzei în calea de atac în cameră de consiliu, se aplică regula și anume judecarea în ședință publică, părțile în funcție de situația concretă, putând cere ca judecata să se facă în ședință nepublică.

O situație similară a fost întâlnită și la Tribunalul Ilfov, unde cauzele vizate se judecă în ședință publică, excepție fiind un dosar ce a fost soluționat în cameră de consiliu, la cererea părților.

b) Cu referire la **asigurarea asistenței juridice a persoanei împotriva căreia se solicită ordinul de protecție**, verificările efectuate au relevat faptul că la nivelul judecătoriilor s-au respectat dispozițiile legale care instituie obligativitatea acestei măsuri. Au fost identificate și unele excepții, când soluționarea cauzelor s-a făcut fără asigurarea asistenței juridice persoanei împotriva căreia se solicită ordinul de protecție, la

Judecătoria Drobeta Turnu-Severin, la Judecătoria Fălticeni, la Judecătoria Aiud și la Judecătoria Timișoara.

Dacă la nivelul instanțelor de fond, pe acest aspect nu s-au identificat situații de practică neunitară, cazurile anterior menționate fiind izolate, la nivelul tribunalelor, cu privire la necesitatea asigurării asistenței juridice a persoanei împotriva căreia se solicită ordinul de protecție, există exprimate opinii distincte care se concretizează în situații practice.

Astfel, unele tribunale, respectiv Tribunalul Teleorman și Secția I civilă din cadrul Tribunalului Bacău, consideră că în calea de atac nu este obligatorie asigurarea asistenței juridice a persoanei împotriva căreia se solicită ordinul de protecție.

Alte instanțe de control judiciar, respectiv Tribunalul Brăila, Tribunalul Caraș-Severin, Tribunalul Maramureș și Tribunalul Botoșani procedează efectiv în modalitatea anterior menționată, soluționând calea de atac fără asigurarea asistenței juridice a persoanei împotriva căreia se solicită ordinul de protecție.

O situație de acest tip a fost identificată la Tribunalul Caraș-Severin unde în dosarul nr. _____, prin decizia civilă nr. _____ s-a admis recursul în lipsa intimatului-pârât, dispunându-se emiterea ordinului de protecție.

La Tribunalul Mureș, de regulă, persoanele împotriva cărora se solicită ordinul de protecție sunt asistate de apărător ales, fiind identificat și un dosar în care soluționarea s-a realizat fără asistența apărătorului.

O situație aparte se întâlnește la Tribunalul Galați, care a comunicat că în cauzele de acest tip, s-a asigurat asistența juridică a persoanei împotriva căreia s-a solicitat ordinul de protecție, în marea majoritate a cazurilor, cu excepția celor soluționate pe excepții procedurale.

Tribunalul Harghita a comunicat că în 3 din cele 4 cauze, persoana împotriva căreia se solicită ordinul de protecție a avut apărător ales, într-o singură cauză în care această persoană nu a fost asistată de apărător procedându-se potrivit dispozițiilor art. 83 alin. (3) Cod procedură civilă.

Astfel, prin decizia civilă nr. _____ pronunțată în dosarul nr. _____ a constatat nul recursul, reținându-se că în conformitate cu art. 83 alin. (3) Cod procedură civilă la redactarea cererii și a motivelor de recurs, precum și în

exercitarea și susținerea recursului, persoanele fizice vor fi asistate și, după caz, reprezentate, sub sancțiunea nulității, numai de către un avocat, în condițiile legii, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 13 alin. (2), cerință ce nu a fost îndeplinită de către recurent. Într-o situație similară, în același mod a procedat și Tribunalul Botoșani, precum și Tribunalul Suceava în dosarul nr. _____.

Este de precizat că, referitor la cauzele anterior menționate acestea au fost înregistrate pe rolul instanțelor ulterior datei de 15.02.2013.

Cu toate acestea au fost identificate și instanțe de control judiciar, respectiv Tribunalul Dolj, Tribunalul Gorj, Tribunalul Mehedinți, Tribunalul Timiș și Tribunalul Arad, care asigură asistența juridică persoanei împotriva căreia se solicită ordinul de protecție.

c) În ceea ce privește **citarea părților în cauzele având ca obiect emitere ordin de protecție**, prin legea specială se stabilește că judecată se face de urgență, astfel că părțile sunt citate în conformitate cu regulile prevăzute la citarea în cauzele urgente, respectiv cu respectarea dispozițiilor art. 159 Cod procedură civilă, potrivit cărora judecătorul poate dispune scurtarea termenului de înmânare a citației.

Secția pentru judecatori reține că verificările efectuate relevă faptul că majoritatea instanțelor au procedat în conformitate cu dispozițiile legale prevăzute de art. 27 alin. 2 din lege, comunicând că soluționarea cauzelor de acest tip se realizează cu citarea părților, procedura de citare efectuându-se fie prin agent procedural, fie prin poștă.

d) Procedura privind cazurile foarte urgente, instituită de art. 27 alin. (5) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, prevede **posibilitatea soluționării cererii fără citarea părților, chiar și în aceeași zi când a fost depusă, nemaifiind necesare nici măcar concluziile părților.**

Potrivit datelor statistice comunicate, dar și din verificările efectuate a rezultat faptul că această procedură simplificată, specifică tipurilor de cauze urgente este în rare situații uzitată de către instanțele de judecată.

Astfel, la Judecătoria Sectorului 2 București, a fost identificată o cauză soluționată fără citarea părților în conformitate cu dispozițiile art. 27 alin. (5) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, astfel cum s-a procedat în dosarul nr. _____ înregistrat pe rolul instanței la data de 10.01.2014 și soluționat la _____.

primul termen de judecată, respectiv la data de 15.01.2014, în cameră de consiliu, în lipsa părților, prin admiterea cererii formulate.

De aceleași prevederi legale au mai uzat Judecătoria Bârlad în 15 cauze, Judecătoria Hațeg în 4 cauze, Judecătoria Pașcani și Judecătoria Târgu Jiu în câte o cauză.

e) Art. 27 alin. (7) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie prevede că **judecata se face de urgență și cu precădere, nefiind admisibile probe a căror administrare necesită timp îndelungat.**

Totodată, art. 23 alin. (1) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie dispune că „persoana a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol printr-un act de violență din partea unui membru al familiei poate solicita instanței ca, în scopul înlăturării stării de pericol, să emită un ordin de protecție, prin care să se dispună, cu caracter provizoriu, una ori mai multe dintre următoarele măsuri - obligații sau interdicții”.

Din analiza celor două texte de lege reiese că ordinul de protecție se emite de urgență, în scopul înlăturării unei stări de pericol, având caracter provizoriu și nefiind admisibile probe a căror administrare necesită timp îndelungat.

Stabilirea de către legiuitor a unei proceduri urgente în acest tip de cauze a urmărit înlăturarea imediată a unei eventuale stări de pericol care ar amenința viața, integritatea fizică sau psihică ori libertatea unei persoane.

Secția pentru judecătoria reține că din verificările efectuate a rezultat că sunt instanțe de fond, respectiv Judecătoria Bârlad, Judecătoria Pașcani, Judecătoria Hațeg, Judecătoria Negrești Oaș, Judecătoria Carei și Judecătoria Târgu Secuiesc, unde cererile având ca obiect ordin de protecție sunt soluționate cu celeritate, procedura, în ansamblul ei, respectând condiția urgenței impusă de litera legii.

Cu toate acestea, se reține că practica altor instanțe a dovedit că termenul de urgență are un caracter relativ, lăsat la aprecierea judecătorului fiind raportat la volumul de activitate al instanței, în general și al completului investit cu soluționarea cauzei, în special.

Gestionarea defectuoasă a managementului cauzelor având ca obiect emitere ordin de protecție, nu în puține rânduri a dus la lipsirea de substanță a dispozițiilor avute în vedere de legiuitor vizând înlăturarea stării de pericol, administrarea unui probatoriu

amplu, în contradicție cu dispozițiile sus amintite, transformând astfel de cauze în veritabile acțiuni de drept comun.

Nerespectarea dispozițiilor art. 97 alin. (1) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor și, uneori, lipsa de rigoare în studierea cauzelor (exemplificând aici: dosarul nr. [redacted] Jecătoriei Câmpulung Moldovenesc, în care au fost acordate 2 termene de judecată, iar după rămânerea în pronunțare, cauza a fost repusă pe rol, pentru a se dispune numirea unui avocat din oficiu, pentru pârât; dosarul nr. [redacted] al Judecătorei Botoșani, în care după ce au fost acordate 6 termene de judecată, instanța a acordat un nou termen pentru ca reclamantele să-și precizeze cererile de chemare în judecată; dosarul nr. [redacted] al Judecătorei Salonta, în care la al 4-lea termen de judecată, instanța a acordat o nouă amânare pentru a se desemna apărător din oficiu, pentru pârât), au constituit alte situații care au contribuit, de asemenea la prelungirea procedurii judiciare.

f) Art. 27 alin. (8) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, stipulează că „pronunțarea se poate amâna cu cel mult 24 de ore, iar motivarea ordinului se face în cel mult 48 de ore de la pronunțare”.

Secția pentru judecătore reține că verificările efectuate au relevat că majoritatea instanțelor respectă termenul de amânare a pronunțării stabilit prin legea specială, fiind însă identificate și situații în care termenul menționat a fost depășit, după cum urmează:

- la Judecătoria Botoșani, într-un dosar s-au acordat 9 termene de judecată, după care pronunțarea a fost amânată pentru 3 zile;

- la nivelul Secției a IV-a civilă a Tribunalului București, unde în două dosare pronunțarea a fost amânată o săptămână;

- la instanțele arondate Tribunalului Ialomița, respectiv Judecătoriile Slobozia, Fetești și Urziceni, care au comunicat că intervalul pentru care a fost amânată pronunțarea s-a plasat la nivelul a 24 de ore, maxim 2 zile;

- la Judecătoria Alexandria, unde s-a comunicat că au existat cazuri în care pronunțarea a fost amânată 7 zile;

- la Judecătoria Piatra Neamț unde durata amânărilor de pronunțare în acest tip de cauze este de 1-3 zile;

- la Judecătoria Târgu Jiu amânarea pronunțării s-a dispus într-o singură cauză, pentru o perioadă de timp de 3 zile;

- la Judecătoria Iași unde durata amânărilor de pronunțare în acest tip de cauze este de 1-4 zile;

Totodată se reține că, hotărârile în baza cărora au fost emise ordine de protecție au fost motivate, de regulă, în termenul legal de 48 de ore, identificându-se însă și excepții:

- în dosarul nr. _____ al Judecătoriei Constanța, sentința a fost pronunțată la 19.02.2013, iar redactarea hotărârii s-a efectuat la 15.04.2013 (la 56 de zile);

- în dosarul nr. _____, dosarul nr. _____ și dosarul nr. _____ ale Judecătoriei Turda motivarea sentințelor s-a efectuat într-un termen de aproape 30 de zile;

- în dosarul nr. _____ Judecătoriei Sector 1 București, sentința a fost pronunțată la 04.04.2014, iar redactarea hotărârii s-a efectuat la 19.05.2014 (la aproximativ 45 zile);

- în dosarul nr. _____ al Tribunalului Sălaj, decizia a fost redactată la 73 de zile de la pronunțare;

- în dosarul nr. _____ înregistrat pe rolul Judecătoriei Reșița, termenul în care a fost redactată sentința civilă a fost de 48 de zile de la pronunțare;

- la Judecătoria Iași, redactarea hotărârilor s-a efectuat la 11 zile de la pronunțarea sentinței, în dosarul nr. _____ 54 de zile, în dosarul nr. _____ și la 21 de zile, în dosarul nr. _____

Situații similare au fost întâlnite și în dosarele: nr. _____ nr. _____ Tribunalului București; dosarul nr. _____ al Judecătoriei Suceava; dosarele nr. _____ Judecătoriei Fălțiceni.

g) Art. 29 alin. (1) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie dispune că ordinele de protecție **sunt executorii**.

Totodată, dispozițiile art. 31 alin. (1) și (2) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie prevăd că ordinul de protecție *se comunică de îndată* structurilor Poliției Române. Din această perspectivă, Secția pentru judecătoria

reține constatările referitoare la: intervalul de timp scurs între momentul pronunțării sentinței și cel al comunicării ordinului de protecție; instanța care realizează această comunicare; actul comunicat organului de executare (dispozitivul sentinței, hotărârea în integralitatea ei sau un ordin de protecție întocmit separat).

Intervalul de timp, scurs între data pronunțării sentinței și data comunicării ordinului de protecție către organul de executare, este în strânsă legătură cu actul care se comunică acestuia din urmă, de către instanță.

Astfel, s-au identificat următoarele situații:

1. ordinul de protecție este comunicat organului de executare în ziua pronunțării, caz în care actul comunicat organului de executare îl constituie:

- copie de pe dispozitivul hotărârii sau o adresă în care este inserată minuta sentinței (Tribunalul Argeș, Tribunalul Dâmbovița, Tribunalul Tulcea, Tribunalul Prahova, Judecătoria Sibiu, Judecătoria Corabia);

- un ordin de protecție separat întocmit (Judecătoria Pogoanele, Judecătoria Mangalia, Judecătoria Vatra Dornei, Judecătoria Câmpulung Moldovenesc, Judecătoria Orăștie, Judecătoria Luduș, Judecătoria Ineu);

2. ordinul de protecție este comunicat organului de executare, după redactarea hotărârii, în termen de până la 48 de ore (termen legal de redactare), caz în care actul comunicat îl constituie hotărârea judecătorească în integralitatea ei (Judecătoria Piatra Neamț, Judecătoria Roman, Judecătoria Târgu Neamț, Judecătoria Făurei, Judecătoria Galați, Judecătoria Ploiești, Baia de Aramă.);

3. ordinul de protecție este comunicat de către instanța de control judiciar când aceasta dispune emiterea ordinului, fie de îndată (Tribunalul Vâlcea, Tribunalul Botoșani), fie după redactarea deciziei civile (Tribunalul Mehedinți);

4. ordinul de protecție, în una din formele anterior menționate, este comunicat de instanța de fond, după soluționarea căii de atac (Judecătoria Răcari, Judecătoria Tulcea), situație în care între data pronunțării sentinței prin care s-a dispus emiterea ordinului de protecție și data soluționării căii de atac a trecut un interval de minim 60 de zile;

5. comunicarea ordinului de protecție se realizează tot de către prima instanță, atunci când sentințele sunt reformate în căile de atac, după redactarea deciziilor (Tribunalul Dolj, Tribunalul Buzău și Tribunalul Olt).

6. decizia instanței de control judiciar prin care a fost reformată soluția instanței de fond în sensul respingerii cererii de emitere ordin de protecție nu a fost comunicată structurilor poliției române pentru a se reveni asupra măsurilor dispuse inițial (dosarul nr. _____ al Tribunalului Botoșani).

Secția pentru judecatori reține că din verificările efectuate s-au identificat situații de practică neunitară chiar la nivelul judecătoriilor arondate aceluiași tribunal, în privința datei și a actului comunicat organului de executare, în sensul celor anterior expuse.

Astfel, în dosarul nr. _____ al Judecătoriei Balș s-a întocmit și emis un ordin de protecție, în timp ce în alte 4 cauze, organului de executare i s-a comunicat sentința civilă.

La Judecătoria Gheorghieni, în dosarul nr. _____ s-a comunicat organului de executare hotărârea judecătorească, iar în dosarul nr. _____ s-a comunicat dispozitivul hotărârii.

La Judecătoria Toplița, în 3 cauze s-a dispus emiterea unui ordin de protecție, într-una dintre acestea comunicându-se organului de executare dispozitivul hotărârii pronunțate, iar în celelalte două cauze, a fost comunicată hotărârea judecătorească în integralitate.

Se reține că, indiferent de actul comunicat, foarte multe instanțe au transmis măsura dispusă organului de executare, la intervale de timp semnificative față de data pronunțării hotărârii și uneori, chiar și față de data redactării sentinței, astfel: la Judecătoria Iași comunicarea ordinului s-a realizat într-un interval de timp de 4-60 de zile de la pronunțarea sentinței; la Judecătoria Balș comunicarea s-a făcut într-un interval de timp cuprins între 2 și 37 de zile; la Judecătoria Slatina într-un interval de 1-20 de zile; la Judecătoria Târgu Mureș comunicarea s-a făcut într-un interval de timp de 1 și 17 zile; la Judecătoria Craiova într-un interval de 1-16 zile; la Judecătoria Odorheiu Secuiesc comunicarea s-a făcut de îndată sau într-un interval de timp de până la 14 zile; la Judecătoria Sibiu comunicarea hotărârii în integralitatea ei, s-a realizat într-un interval cuprins între 3 și 12 zile; la Judecătoria Hațeg comunicarea s-a făcut într-un interval cuprins între 2 și 7 zile.

h) Calea de atac exercitată împotriva hotărârilor instanțelor de fond.

Art. 30 alin. (1) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie prevede că hotărârea prin care se dispune ordinul de protecție este supusă numai recursului.

Astfel, până la intrarea în vigoare a noului cod calea de atac în cauzele având ca obiect emiterea ordinului de protecție, era cea prevăzută în textul de lege anterior menționat, respectiv cea a recursului.

Art. 3 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă stipulează că dispozițiile acestuia „se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acestuia în vigoare”.

Art. 7 alin. (1) din același act normativ, prevede că „dacă prin prezenta lege nu se prevede altfel, ori de câte ori printr-o lege specială se prevede că hotărârea judecătorească de primă instanță este "definitivă", de la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, aceasta va fi supusă numai apelului la instanța ierarhic superioară”.

Totodată, în alin. (2) al articolului anterior enunțat se stabilește că „dispozițiile alin. (1) se aplică și în cazul în care printr-o lege specială se prevede că hotărârea judecătorească de primă instanță este "supusă recursului" sau că "poate fi atacată cu recurs" ori, după caz, legea specială folosește o altă expresie similară”.

Secția pentru judecatori constată că în perioada vizată, cauzele având ca obiect ordinul de protecție au fost soluționate de către instanțele de control judiciar, în apel sau în recurs.

Astfel, după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, la data de 15.02.2013, instanțele în marea lor majoritate, apreciind că sunt aplicabile dispozițiile legale anterior menționate și că regula este soluționarea în calea de atac a apelului, au procedat la judecarea acestor cereri, după cum urmează:

1. în apel, calea de atac formulată de parte fiind cea a apelului;
2. în apel, după recalificarea căii de atac a recursului formulat de parte (Tribunalul București –Secția a V-a civilă în dosarul nr.)

S-au constatat însă și situații în care unele tribunale au judecat acest gen de cauze și după data de 15.02.2013 ca instanțe de recurs, procedând în trei modalități distincte, după cum urmează:

1. fie au respins recursul, ca inadmisibil, în raport de dispozițiile mai sus enunțate, apreciindu-se că sunt incidente în cauză dispozițiile art. 457 alin. (3) Cod procedură civilă, în conformitate cu care „dacă instanța respinge ca inadmisibilă calea de atac neprevăzută de lege, exercitată de partea interesată, în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul hotărârii cu privire la calea de atac, hotărârea pronunțată de instanța de control judiciar va fi comunicată, din oficiu, tuturor părților care au luat parte la judecata în care s-a pronunțat hotărârea atacată. De la data comunicării începe să curgă, dacă este cazul, termenul pentru exercitarea căii de atac prevăzute de lege” (Tribunalul Caraș-Severin în dosarul nr. _____ Tribunalul Mureș în dosarul nr. _____ Tribunalul Botoșani în dosarul nr. _____ Tribunalul Timiș în dosarul nr. _____ Tribunalul Mehedinți în dosarele nr. _____)

2. fie au recalificat calea de atac a apelului în recurs (Tribunalul Arad în dosarul nr. _____ nregistrat inițial în sistem la data de 20.05.2013);

3. fie au soluționat cauza în recurs, respingând ca inadmisibilă cererea, în baza art. 83 alin. (3) din noul Cod de procedură civilă (Tribunalul Harghita în dosarul nr. _____ Tribunalul Suceava în dosarul nr. _____)

Se constată că a fost identificată și o situație în care, ulterior datei de 15.02.2014, în cadrul aceluiași tribunal a existat o practică neunitară privind calea de atac ce se exercită împotriva sentinței civile pronunțate în cauzele având ca obiect emitere ordin de protecție.

Astfel, la Tribunalul Harghita din cele 4 cauze, una singură a fost soluționată ca apel, celelalte 3 cauze fiind soluționate ca recurs.

3. Evidențele instanței privind emiterea ordinului de protecție.

Secția pentru judecatori reține că în ceea ce privește evidențele referitoare la cauzele având ca obiect emiterea ordinului de protecție, marea majoritate a instanțelor au raportat că nu evidențiază în mod distinct asemenea tipuri de cauze, având în vedere că nici Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie și nici Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești nu prevăd registre speciale pentru acestea.

Secția constată că există și excepții, după cum urmează:

- la Judecătoria Sectorului 3 București, unde s-a comunicat faptul că la data de 01.06.2012 s-a înființat registrul privind evidența ordinelor de protecție, ținut de un grefier din cadrul Biroului executări civile al secției civile;

- la Judecătoria Sectorului 6 București, care deține o evidență electronică a dosarelor având ca obiect ordin de protecție, în ceea ce privește cauzele admise, înregistrarea efectuându-se la momentul soluționării cauzelor;

- la Judecătoria Lehliu Gară, unde a fost înființat un registru special, în care sunt înregistrate în ordine aceste cauze, registru ce are următoarele mențiuni: numărul curent; numărul de dosar; soluția instanței; soluția din calea de atac; emiterea formelor de executare;

- la Judecătoria Târgu Secuiesc, care a comunicat că ulterior prezentelor verificări a inițiat un registru de evidență a acestor cauze cu următoarele mențiuni: număr curent; număr dosar; data înregistrării dosarului; primul termen de judecată; numele și prenumele părților și domiciliul acestora; soluția pronunțată, numărul și data hotărârii; exercitarea căii de atac și data înaintării dosarului în calea de atac; soluția instanței de control judiciar; data comunicării ordinului de protecție și organul căruia i s-a comunicat; data confirmării primirii și data executării ordinului. La fel a procedat și Judecătoria Topoloveni, unde pentru evidențierea cauzelor având ca obiect ordin de protecție, s-a deschis un caiet tip registru, cu mențiuni similare;

- la Judecătoria Sighișoara unde este ținut un registru în care se evidențiază cauzele în această materie, sub aspectul creanțelor stabilite prin hotărâri judecătorești pentru care executarea se face din oficiu.

- la Judecătoria Luduș este ținută o evidență specială în această materie, respectiv un registru în care se menționează: numărul dosarului, data înregistrării, numele și adresa reclamantului, numele și datele personale ale pârâtului, numărul hotărârii și data pronunțării, soluția instanței, pe scurt, numele judecătorului care a emis ordinul de protecție, numărul și data ordinului de protecție, calea de atac și soluția pronunțată de instanța de control judiciar.

- la Judecătoria Craiova este ținut un registru în care se evidențiază cauzele în această materie, cu următoarea rubricăție: nr. de dosar, sentința civilă, reclamant, pârât,

data comunicării ordinului de protecție, data declarării recursului, data înaintării în calea de atac, soluția instanței de control judiciar, data emiterii ordinului de către tribunal

- la Judecătoria Topoloveni s-a deschis un caiet tip registru, pentru evidențierea cauzelor, având ca obiect ordin de protecție care conține un tabel cu următoarele rubrici: număr curent, număr dosar, data înregistrării cererii, numele și prenumele reclamantului, obiectul cererii, data și soluția pronunțată, data comunicării ordinului de protecție, data declarării recursului, data înaintării recursului la instanța de control judiciar, soluția instanței de control judiciar, observații.

- la Judecătoria Liești și la Judecătoria Găești, în cadrul Biroului Executări Civile a fost înființat registrul de evidență a cauzelor de acest tip, pentru punerea în executare a cheltuielilor judiciare avansate de stat;

- la Judecătoria Costești s-a înființat registru ad-hoc în care se consemnează numărul de dosar, părțile, data soluționării / soluția adoptată, soluția în calea de atac, data comunicării ordinului de protecție.

- la Judecătoria Pucioasa începând cu anul 2014 se fac mențiuni (adaptate) în Registrul persoanelor ocrotite.

De asemenea, la Judecătoriile Târgu Cărbunești, Vânju Mare, Târnăveni, Ineu și Miercurea Ciuc sunt evidențiate datele privind comunicarea ordinului de protecție, confirmarea primirii ordinului și a executării acestuia, iar la Judecătoria Strehaia, deși s-a comunicat că nu este ținută o evidență specială în această materie, au fost menționate datele privind comunicarea, confirmarea și executarea ordinului de protecție.

4. Durata de soluționare a cauzelor având ca obiect ordin de protecție.

În ce privește respectarea dispozițiilor legale care reglementează procedura emiterii ordinului de protecție, referitoare la durata de soluționare a cauzelor, Secția pentru judecătoria reține că în urma relațiilor comunicate de instanțe și a verificării dosarelor din sistemul informatic Ecris, s-a constatat că durata de soluționare a cauzelor la fond a fost de 1-174 zile, iar în calea de atac a fost cuprinsă între 30- 310 zile.

Din perspectiva modului de respectare a caracterului urgent prevăzut de art. 27 alin. (1) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, raportat la obligația de soluționare a cauzelor deduse judecătii într-un termen rezonabil,

instituită în sarcina judecătorilor prin dispozițiile art. 5 alin. (2) lit. g) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, în urma verificărilor efectuate, Secția pentru judecatori constată că au fost identificate mai multe cauze care au determinat prelungirea duratei de soluționare.

Astfel, pe lângă primul termen de judecată stabilit de completul investit cu soluționarea cauzei după repartizarea aleatorie a acesteia, care s-a constatat a fi, în unele situații, foarte lung raportat la cerințele legii speciale, alte cauze care au condus la prelungirea procedurilor judiciare, după regularizarea cererii, au fost:

- acordarea unor termene la intervale mari de timp sau neacordarea acestora pe perioada vacanțelor judecătorești cu referire la cauzele vizate;

- amânări de pronunțare succesive și, ulterior repunerea cauzei pe rol;

- amânări pentru precizarea cererii de chemare în judecată;

- amânări pentru a se lua cunoștință de actele din dosar;

- amânări pentru desemnarea apărătorului din oficiu și, ulterior, pentru angajare avocat pentru aceeași parte;

- administrarea unui probatoriu necesită timp îndelungat.

Totodată, amânarea pronunțării pe o perioadă mai mare decât cea de 24 de ore prevăzută de lege, precum și motivarea hotărârilor în afara termenului legal de 48 de ore constituie alte două cauze, care, împreună cu cele enumerate mai sus, au condus la prelungirea duratei de soluționare.

În cazul instanțelor de control judiciar durata de soluționare este influențată de cele mai multe ori de intervalul de timp nejustificat de mare, necesar pentru stabilirea primului termen de judecată, dar și de acordarea unor termene relativ mari, în raport de caracterul urgent al acestor cauze.

Secția pentru judecatori consideră că respectarea caracterului urgent și de către instanțele de control judiciar, reflectată într-o primă fază în stabilirea primului termen de judecată, este importantă, în contextul în care au fost identificate situații când instanța de fond, după o analiză sumară a stării de pericol, nu a dispus emiterea ordinului de protecție, iar în calea de atac s-a apreciat ca fiind oportună emiterea acestuia, sau vice-versa.

Se reține că durata de soluționare și atingerea scopului urmărit prin promovarea cererii de emitere a ordinului de protecție, s-a realizat într-un interval cuprins între 120-180 de zile de la înregistrarea cererii în sistem, respectiv 42-60 de zile de la înregistrarea cererii la instanța de control judiciar, ordinul fiind comunicat organului de executare la momentul pronunțării de către instanța de apel.

Concluzionând cu privire la Raportul nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 al Inspecției Judiciare, Secția pentru judecatori reține că analiza comparativă a datelor și situațiilor statistice, raportate la perioada de referință în care au fost înregistrate cauzele pe rolul instanțelor de judecată, respectiv 12.05.2012-31.03.2014, atât sub incidența vechilor reglementări procedurale, cât și a noului Cod de procedură civilă a relevat faptul că, prin noile reglementări, deși judecătorul are autonomie decizională privind organizarea ședinței de judecată, nu s-a înregistrat o îmbunătățire, în sensul reducerii duratei de soluționare a cauzelor având ca obiect emitere ordin de protecție.

Totodată, Secția pentru judecatori constată că verificările efectuate au condus la identificarea unei practici neunitare la nivelul instanțelor în ceea ce privește procedura de soluționare a cauzelor având ca obiect emitere ordin de protecție, dar și a unor factori care au determinat prelungirea duratei acesteia, deși legea reglementează caracterul urgent în ceea ce o privește.

Astfel, în ceea ce privește primul aspect, Secția pentru judecatori reține că la instanțele de fond s-a constatat existența unei practici neunitare, referitor la gestionarea cauzelor, în raport de urgența în judecarea acestora stabilită prin lege, sub următoarele aspecte:

- modalitatea de stabilire a primului termen de judecată și, implicit a aplicării procedurii de regularizare;
- durata termenelor acordate;
- actul comunicat organului de executare;
- intervalul de timp la care se comunică ordinul de protecție, raportat la data soluționării cauzei.

De asemenea, Secția pentru judecatori reține că la nivelul tribunalelor, practica neunitară constatată a fost generată de:

- interpretarea diferită a dispozițiilor art. 30 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, care reglementează calea de atac ce poate fi exercitată împotriva sentinței pronunțate de prima instanță, sub aspectul soluționării cauzei în cameră de consiliu sau în ședință publică și asigurarea asistenței juridice persoanelor împotriva cărora se solicită emiterea ordinului de protecție, având în vedere că norma legală menționată nu derogă de la dreptul comun;

- comunicarea ordinului de protecție de către instanța de fond sau de către instanța de control judiciar, în cazul în care, aceasta din urmă dispune emiterea ordinului de protecție;

Cu referire la factorii care au determinat temporizarea procedurilor de acest tip, Secția pentru judecători reține că s-au constatat următoarele situații:

1. luarea unor măsuri diferite de gestionare a cauzelor la nivelul instanțelor, cu referire la dispozițiile art. 200 Cod procedură civilă, privind regularizarea cererii, parcurgerea procedurii scrise fără ca termenele acordate să fie reduse de către judecătorul cauzei conform prevederilor art. 201 alin. (5) Cod procedură civilă și stabilirea primului termen de judecată la perioade mari de la înregistrarea acesteia pe rolul instanței de judecată, au condus la soluționarea dosarelor în intervale diferite, unele la aproximativ un an de la data înregistrării în sistem.

2. acordarea unor termene de judecată relativ mari, pe durata soluționării cauzei;

3. nerespectarea exigențelor de celeritate impuse de obiectul specific al acestui tip de cauze constând în încuviințarea unor probe a căror administrare a necesitat timp îndelungat, contrar dispozițiilor art. 27 alin. (7) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie;

4. amânarea pronunțării și motivarea hotărârii în termene mai mari decât cele prevăzute de art. 27 alin. (8) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie;

5. comunicarea ordinului de protecție la diferite intervale de timp, de la data pronunțării hotărârii.

În conformitate cu prevederile art. 75 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, precum și ale art. 64 din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspekția

Judiciară, aprobat prin Hotărârea nr. 1027/15.11.2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, Secția pentru judecatori constată că unele instanțe de judecată la care au fost efectuate verificări au formulat obiecțiuni la Raportul nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 al Inspecției Judiciare.

Judecătoria Roman a formulat obiecțiuni în sensul că în anexa Raportului privind verificarea modalității de aplicare de către instanțe a dispozițiilor art. 23 și următoarele din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, s-a susținut în mod eronat că referitor la emiterea ordinului de protecție, s-a reținut că durata primului termen de judecată alocat de la data înregistrării dosarului nr. _____ fost de circa 2 luni.

Se reține că obiecțiunea formulată de Judecătoria Roman referitoare la faptul că dosarul nr. _____ registrat la data de 09.11.2012 a fost repartizat automat cu prim termen de judecată de la data de 07.01.2013 la data de 21.11.2012, nu este de natură să influențeze constatările formulate în cuprinsul Raportului nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 al Inspecției Judiciare. Astfel, se consideră că mențiunea din anexa raportului a avut în vedere modul de stabilire al primului termen de judecată alocat după repartizarea aleatorie prin sistemul informatic ECRIS, constatarea inspectorului judiciar fiind una corectă, preschimbarea termenului de judecată ulterior repartizării, neinfluențând repartizarea automată la care s-a făcut referire în raport, ci doar durata procedurii judiciare.

Judecătoria Brașov a formulat obiecțiuni referitoare la comunicarea eronată a unor date statistice cu referire la dosarele nr. _____ și nr. _____ ce privește anul în care au fost soluționate cauzele, acestea nu sunt de natură să modifice concluziile și propunerile cuprinse în Raportul nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 al Inspecției Judiciare.

Cu referire la dosarul nr. _____ nde s-a evidențiat că de la data pronunțării sentinței și până la data comunicării ordinului au trecut 223 zile, din verificările efectuate după depunerea obiecțiunilor, a rezultat că, într-adevăr, comunicarea a fost efectuată în 3 zile de la pronunțare.

Tribunalul București a formulat obiecțiuni referitoare la faptul că în Raportul nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 al Inspecției Judiciare s-a reținut, cu titlu de exemplu, că și

această instanță soluționează cererile având ca obiect ordinul de protecție în cameră de consiliu și nu în ședință publică. Se constată că mențiunea la care se face referire este rezultatul unei erori materiale.

Cu referire la obiecțiunile formulate de conducerea Tribunalului București, ce vizează propunerile formulate în cuprinsul Raportului, Secția pentru judecători reține următoarele precizări făcute de Inspekția Judiciară:

- art. 31 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie prevăd că ordinul de protecție se comunică de îndată structurilor Poliției Române în a căror rază teritorială se află locuința victimei și a agresorului. Ordinul de protecție prin care se dispune oricare dintre măsurile prevăzute la art. 23 alin. (1) se pune în executare de îndată, de către sau, după caz, sub supravegherea poliției;

- având în vedere sintagma “*de îndată*” utilizată de legiuitor, precum și faptul că hotărârile pronunțate în cauzele de acest tip sunt executorii, nu s-a considerat necesar susținerea unei propuneri de modificare legislativă a textului anterior menționat, atâta timp cât din verificări a rezultat că unele instanțe, interpretând întocmai dispozițiile legale, procedează la comunicarea către organul de executare a ordinului de protecție în ziua pronunțării. Este adevărat că aplicația ECRIS furnizează date statistice privind aceste tipuri de cauze, însă informațiile sunt insuficiente, mai ales sub aspectul datei comunicării ordinului de protecție, confirmării primirii ordinului și a datei punerii în executare a acestuia, date apreciate ca fiind esențiale pentru realizarea scopului urmărit de legiuitor.

Judecătoria Constanța a formulat obiecțiuni referitoare la modalitatea efectivă de instrumentare a cauzelor având ca obiect ordin de protecție (evidențe, repartizare, etapa regularizării, învățământ profesional, comunicare ordin), iar din răspunsul formulat de către Inspekția Judiciară se reține că aceste obiecțiuni reprezintă un punct de vedere față de constatările inspectorilor judiciari, necontestate de altfel, însă, argumentate prin lipsa unor reglementări riguroase referitoare la evidențele în materia ordinelor de protecție și obligativitatea comunicării dispozitivului hotărârii pronunțate.

Conducerea Judecătoriei Însurăței a invocat o situație similară cu privire la evidențele în materia ordinelor de protecție.

Secția pentru judecatori reține că din răspunsul formulat de Inspekția Judiciară rezultă că în Raportul nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 privind verificarea modalității de aplicare de către instanțe a dispozițiilor art. 23 și următoarele din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, anexele referitoare la emiterea ordinului de protecție reprezintă constatările echipei de inspectori ca urmare a verificărilor din sistemul informatizat ECRIS, dar și din datele comunicate de instanțe, echipa de inspectori formulând doar propuneri de modificare a reglementărilor în vigoare, ca o premisă pentru realizarea unor bune practici în această materie, nestatuând un mod de lucru general valabil pentru instanțe.

Secția pentru judecatori constată că Judecătoria Timișoara a formulat unele propuneri de modificare legislativă, în sensul că soluționarea cauzelor având ca obiect ordinul de protecție, să fie date în competența completelor specializate în materie penală.

Se reține că prin răspunsul formulat de către Inspekția Judiciară, se apreciază că procedura emiterii ordinului de protecție este una sumară, în care nu se urmărește verificarea în concret a săvârșirii unor fapte de natură penală, intenția legiuitorului fiind de a preveni și combate asemenea fapte, respectiv de a sprijini și a proteja victimele violenței în familie, prin instituirea ordinului de protecție.

Totodată, se reține că protecția oferită de legea specială urmărește și instituirea unor măsuri urgente pentru garantarea unor drepturi civile, nu doar protecția persoanelor care ar putea fi victime ale unor fapte de natură penală.

Se constată că procedura emiterii ordinului de protecție apare uneori ca fiind anevoioasă comparativ cu cea a ordonanței președințiale, din perspectiva obligativității depunerii întâmpinării, însă, propunerile de modificare legislativă formulate de Inspekția Judiciară urmăresc tocmai urgentarea soluționării cauzelor de acest fel.

Secția pentru judecatori constată că, față de concluziile și propunerile Raportului nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014, conducerea Curții de Apel Timișoara a recomandat instanțelor judecătorești din raza sa teritorială să elaboreze un plan de măsuri care să conducă la uniformizarea procedurilor derulate în aplicarea art. 23 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, având drept consecință crearea posibilității de generare a unor rapoarte statistice cât privește genul de

litigiu în cauză, periodic, în scopul facilitării intervenției conducerii judiciare a instanțelor privitor la:

- controlul duratei procedurii;
- cooperarea cu instituțiile implicate în punerea în aplicare/executare a ordinului de protecție;
- modul de înregistrare a dosarelor în cauză, inclusiv situația termenelor de judecată fixate în dosarele respective;
- data executării ordinului de protecție, ceea ce impune deschiderea unor evidențe separate la nivelul fiecărei instanțe, chiar dacă sistemul ECRIS nu corespunde pe deplin unor astfel de operațiuni, în prezent.

În același sens, Curtea de Apel Timișoara a solicitat ca fiecare instanță să aprecieze într-un mod just rațiunea dispozițiilor art. 201 Cod procedură civilă, în raport cu necesitatea soluționării cu celeritate a dosarelor vizate, având în vedere rațiunea ordinului de protecție, componenta “celerității” intrând în rațiunea celor două instituții juridice în egală măsură, astfel încât la nivelul acestei curți de apel s-a apreciat ca fiind necesară preluarea “bunelor practici” identificate în activitatea unor complete de judecată, chiar și a doua zi de la înregistrare.

Se constată că luând în considerare aceste recomandări, s-a stabilit ca:

- instanțele judecătorești să transmită semestrial Curții de Apel Timișoara situația intervalului de timp scurs între data pronunțării hotărârii judecătorești și data comunicării ordinului de protecție, urmând ca periodic să efectueze verificări pe acest aspect în scopul asigurării rațiunii ordinului de protecție și asigurării de urgență a efectelor sale, astfel cum acestea au fost avute în vedere de legiuitor;

- cu privire la judecarea acestor cereri/dosare, conducerea judiciară a instanței urmează să verifice periodic termenele de redactare a hotărârilor judecătorești, precum și respectarea celorlalte exigențe procedurale vizate de Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie;

- termenul de raportare a rezultatelor verificărilor efectuate la nivelul instanțelor să fie 20.12.2014, 01.07.2015, 20.12.2015;

- compartimentele IT de la nivelul tribunalelor vor întreprinde măsuri pentru îmbunătățirea sistemului ECRIS cât privește evidența dosarelor în discuție, inclusiv

propunerile ce urmează a fi înaintate Ministerului Justiției, în măsura în care pe plan local, deficiențele sistemului ECRIS nu ar putea fi eliminate/estompate.

Având în vedere considerentele prezentate mai sus, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii va aproba Raportul nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 al Inspecției Judiciare, precum și măsurile propuse, respectiv:

1. Propuneri de modificare a reglementărilor în vigoare, ca o premisă pentru realizarea unor bune practici în această materie:

- reglementări exprese în legea specială în sensul suprimării procedurii de regularizare a cererii prevăzută de dispozițiile art. 200 Cod procedură civilă raportat la caracterul urgent al acestor tipuri de cerere, atât în fața instanțelor de fond cât și a celor de control judiciar;

- modificarea art. 30 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, cu raportare la art. 27 din același act normativ în sensul ca sfera de incidență a acestuia din urmă să nu fie limitată în mod exclusiv, la procedura de judecată în fața instanței de fond, urmând a fi reglementate și dispoziții similare pentru instanțele de control judiciar;

- modificarea dispozițiilor art. 31 pct. 1 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, în sensul de a menționa expres necesitatea comunicării către organul de executare, în ziua pronunțării, a unei copii de pe dispozitivul hotărârii prin care s-a admis cererea de emitere a ordinului de protecție;

- modificarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea nr. 387/2005 a Plenului Consiliul Superior al Magistraturii, în sensul înființării unui registru de evidență a ordinelor de protecție emise de instanțele de judecată, care să cuprindă în afara datelor tip și mențiuni exprese referitoare la data și confirmarea executării măsurii dispuse;

2. Propuneri de instituire a unor măsuri administrative în vederea unificării practicii și asigurării celerității soluționării cauzelor având ca obiect ordin de protecție:

- adoptarea de către conducerile administrative ale instanțelor a unor măsuri specifice, care să asigure condiții optime pentru desfășurarea activității de judecată propriu-zisă, astfel încât să poată fi acordate termene de judecată la intervale reduse de timp;

- stabilirea prin hotărâre de colegiu de conducere a unor termene de recomandare scurte, adaptate caracterului urgent al cererii;

- discutarea la ședințele de învățământ profesional, la nivelul judecătorilor și tribunalelor, a aspectelor care contribuie la scurtarea duratei procedurii, privind:

a) parcurgerea procedurii de regularizarea a cererilor având ca obiect emiterea ordinelor de protecție numai în situații de excepție;

b) admisibilitatea probelor propuse în cadrul cererilor având ca obiect emiterea ordinelor de protecție, în raport de dispozițiile art. 27 alin. (7) teza a-II-a din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie;

c) în situația încuviințării unor probe ce nu pot fi administrate de îndată, termenul să fie acordat la un interval redus de timp;

d) comunicarea organului de executare, în ziua pronunțării, a unei copii de pe dispozitivul hotărârii prin care s-a admis cererea de emiterea ordinului de protecție.

3. Monitorizarea de către conducerea curților de apel a măsurilor luate la nivelul instanțelor arondate și comunicarea către Inspekția judiciară, în termen de 1 an de la data implementării măsurilor, a situației cauzelor având ca obiect emiterea ordinelor de protecție, înregistrate în această perioadă de timp, sub aspectul duratei de soluționare.

Pentru aceste considerente, în temeiul dispozițiilor art. 75 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți;

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Aprobarea Raportului nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 al Inspekției Judiciare având ca obiect verificarea modalității de aplicare de către instanțe a dispozițiilor art. 23 și următoarele din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, referitoare la emiterea ordinului de protecție.

Art.2 - Însușirea răspunsului Inspecției Judiciare la precizările și/sau obiecțiunile formulate de Judecătoria Roman, Judecătoria Brașov, Tribunalul București, Judecătoria Constanța, Judecătoria Însurăței, Judecătoria Timișoara și Curtea de Apel Timișoara cu privire la Raportul nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 al Inspecției Judiciare având ca obiect verificarea modalității de aplicare de către instanțe a dispozițiilor art. 23 și următoarele din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, referitoare la emiterea ordinului de protecție.

Art.3 - Aprobarea măsurilor propuse în cuprinsul Raportului nr. 1609/IJ/1070/DIJ/2014 al Inspecției Judiciare și sesizarea Direcției legislație, documentare și contencios din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii în vederea analizării propunerilor de modificare formulate, respectiv:

1. Propuneri de modificare a reglementărilor în vigoare, ca o premisă pentru realizarea unor bune practici în această materie:

- reglementări exprese în legea specială în sensul suprimării procedurii de regularizare a cererii prevăzută de dispozițiile art. 200 Cod procedură civilă raportat la caracterul urgent al acestor tipuri de cerere, atât în fața instanțelor de fond cât și a celor de control judiciar;

- modificarea art. 30 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, cu raportare la art. 27 din același act normativ în sensul ca sfera de incidență a acestuia din urmă să nu fie limitată în mod exclusiv, la procedura de judecată în fața instanței de fond, urmând a fi reglementate și dispoziții similare pentru instanțele de control judiciar;

- modificarea dispozițiilor art. 31 pct. 1 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, în sensul de a menționa expres necesitatea comunicării către organul de executare, în ziua pronunțării, a unei copii de pe dispozitivul hotărârii prin care s-a admis cererea de emitere a ordinului de protecție;

- modificarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea nr. 387/2005 a Plenului Consiliul Superior al Magistraturii, în sensul înființării unui registru de evidență a ordinelor de protecție emise de instanțele de judecată, care să cuprindă în afara datelor tip și mențiuni exprese referitoare la data și confirmarea executării măsurii dispuse;

2. Propuneri de instituire a unor măsuri administrative în vederea unificării practicii și asigurării celerității soluționării cauzelor având ca obiect ordin de protecție:

- adoptarea de către conducerile administrative ale instanțelor a unor măsuri specifice, care să asigure condiții optime pentru desfășurarea activității de judecată propriu-zisă, astfel încât să poată fi acordate termene de judecată la intervale reduse de timp;

- stabilirea prin hotărâre de colegiu de conducere a unor termene de recomandare scurte, adaptate caracterului urgent al cererii;

- discutarea la ședințele de învățământ profesional, la nivelul judecătorilor și tribunalelor, a aspectelor care contribuie la scurtarea duratei procedurii, privind:

- a) parcurgerea procedurii de regularizarea a cererilor având ca obiect emiterea ordinelor de protecție numai în situații de excepție;

- b) admisibilitatea probelor propuse în cadrul cererilor având ca obiect emiterea ordinelor de protecție, în raport de dispozițiile art. 27 alin. (7) teza a-II-a din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie;

- c) în situația încuviințării unor probe ce nu pot fi administrate de îndată, termenul să fie acordat la un interval redus de timp;

- d) comunicarea organului de executare, în ziua pronunțării, a unei copii de pe dispozitivul hotărârii prin care s-a admis cererea de emiterea ordinului de protecție.

3. Monitorizarea de către conducerea curților de apel a măsurilor luate la nivelul instanțelor arondate și comunicarea către Inspekția judiciară, în termen de 1 an de la data implementării măsurilor, a situației cauzelor având ca obiect emiterea ordinelor de protecție, înregistrate în această perioadă de timp, sub aspectul duratei de soluționare.

Art.4 - Prezenta Hotărâre nr. 815 din 26 august 2014 a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspekției Judiciare și Direcției legislație, documentare și contencios din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Data în București, la data de 26 august 2014

Președinte,
Judecător dr. Adrian BORDEA

